

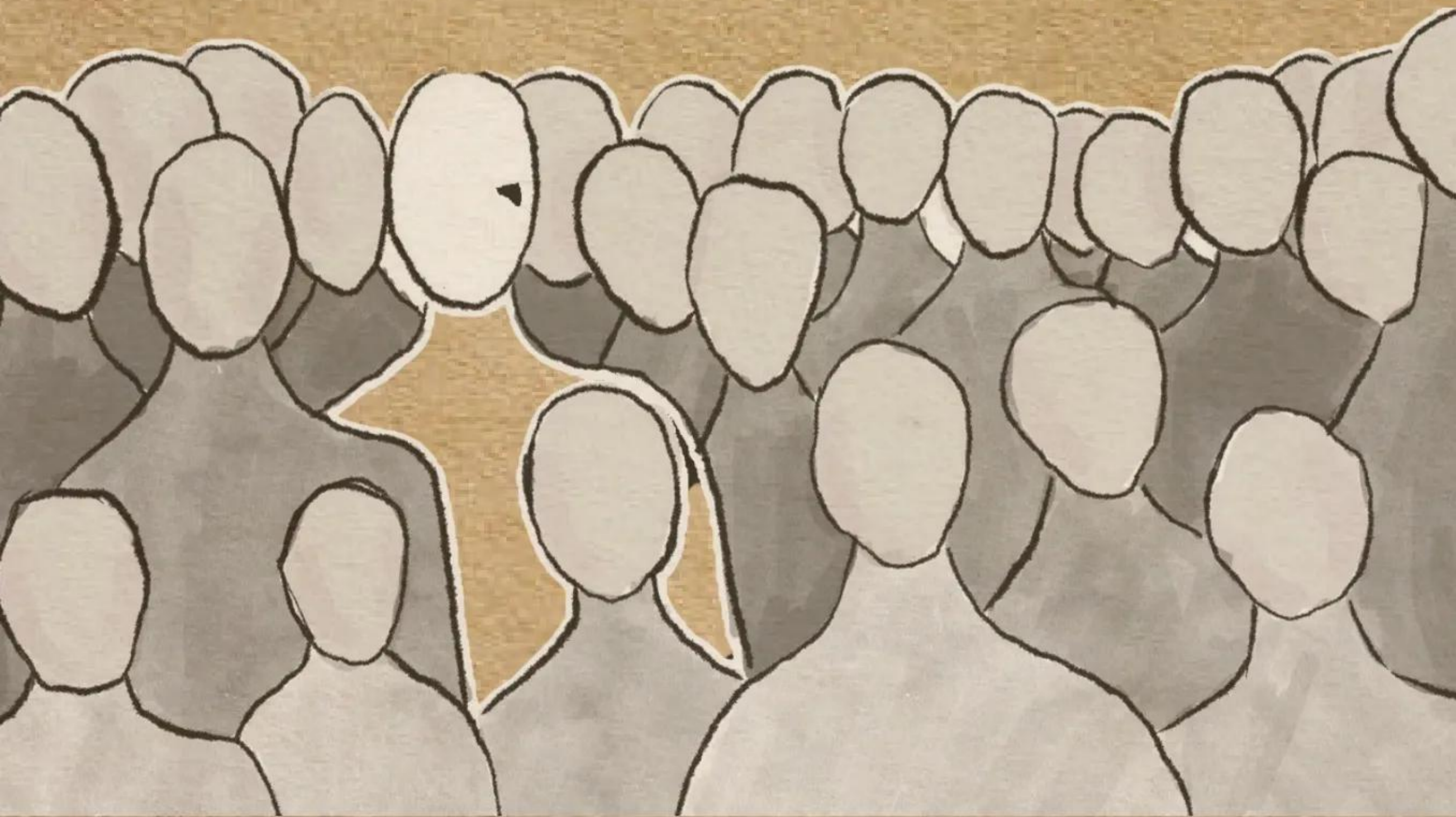
berhavâ

-özgür sözcükler risalesi-

dosya:

‘ARAYIŞ’

BAHAR 2024 | SAYI NO: 04

berhavâ

-özgür sözcükler risâlesi-

Berhavâ Dergi

Mevsimlik Edebiyat-Fikir-Sanat Dergisi

Sayı: 04 Bahar 2024

İmtiyaz Sahibi:

Dijital Jenerasyon Derneği

EDİTÖR

Fatma Şahin

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Beyza Doğan

YAYIN KURULU

Fatma Şahin

Beyza Doğan

EKİP

Buket Doğan

Merve Nazlı Barut

Habibe Doğan

Ayşe Hümeysra Kanbak

Kapak çizimi: Merve Nazlı Barut

 @berhavaadergi

 @berhavadergi

Düşünce ve yazılarınız için:
dergiberhava@gmail.com

Bu dergi Dijital Dergicilik Okulu öğrencileri tarafından eğitim çalışmalarını kapsamında hazırlanmıştır. Ticari maksatla hazırlanmamıştır. Öğrenci tarafından hazırlanan bu derginin içeriği Dijital Jenerasyon Derneği'nin görüşlerini yansıtmamakta olup, içerik ile ilgili tek sorumluluk dergi sahibine aittir. Yazılardan yazarları sorumludur. Dergideki yazı, fotoğraf ve diğer görsellerin izin alınmadan veya kaynak gösterilmeden her türlü ortamda çoğaltılması yasaktır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın desteği ile hazırlanan Dijital Dergi Platformu adlı projenin içeriği hiçbir surette Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın görüşlerini yansıtmamakta olup, içerik ile ilgili tek sorumluluk Dijital Jenerasyon Derneği'ne aittir.

öndeyiş

Berhavâ, yâni havaya uçurulmuş.

Yâni, öyle gelişigüzel; etrafa saçılmış.

Berhavâ cümlelerimizi bırakmaya geldik.

Hani iyice büyümüş bir karahindibayı üfleme gibi meselâ.

Nereye gideceklerini bilmeden savurmak gibi.

Göge salınmış güvercinler gibi kafesinden.

Öyle hür, öyle yalnız kelimeler.

Güldüren ve ağlatan,

susturan ve konuşuran kelimeler.

Ciddi veya salaş kelimeler.

Nasıl gelirse içimizden.

İçimizden gelen, dışarı çıkmaya can atan kelimeler.

Açalım kapısını kafesin, uçsun tutsak güvercinler.

Berhavâ Dergi Editörü

Fatma Şahin

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞI
destekleriyle

Dijital Jenerasyon Derneği
tarafından

içerik

etimoloji | arayış _____ 07

film tahlili | dilsiz. _____ 08

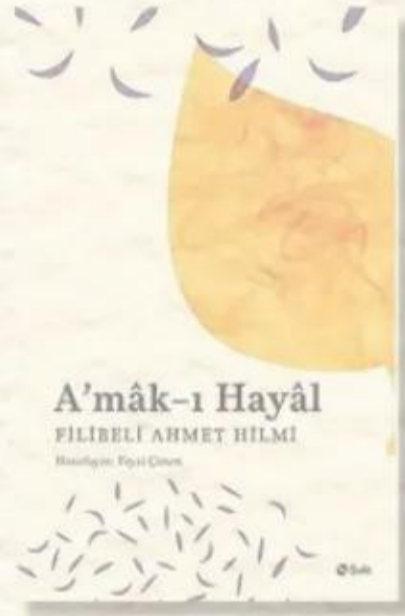
şiiir | bir yusuf masalı, üçüncü bab; şivekârın yolculuğudur _____ 11

ropörtaj | najla tammy kepler-hakikat arayışı üzerine _____ 12

kitap tahlili | amâk-ı hayâl _____ 16

deneme | bu gidiş nereye?_____

kahve köşesi | mekan arayışı; kahve_____

خوشجه باق ذانکه کیم زبدهٔ عالمسک سن
مردم دیدۀ اکوان اولان آدمسک سن

...

hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen
merdüm-i dîde-i ekvân olan âdemsin sen

...

Şeyh Galip

arayış

-etimoloji-

- ardından gitmek, kurcalamak, talep halinde olmak.
- arka- kökünden gelir.

“Her arayan bulamaz fakat bulanlar yalnızca arayanlardır.”

DİLSİZ

yapım yılı: 2019

yönetmen: Murat Pay

“Ey dil ey dil niye bu rütbede pür gâmsın sen
Gerçi virâne isen genc-i mutalsamsın sen”

-Şeyh Galip

(Ey gönül, ey gönül! Neden bu makamda gam dolusun sen
Gerçi virane isen de tılsımlı bir definesin sen.)

Dilsiz, bir sıfat olarak, çoğumuzda somut bir karşılık buluyor. Oysa dil, bazı sesler çıkarmaktan çok daha fazla anlam taşıyor. Örneğin, mecazen aynı dilden konuşuyor olmak için illa sahiden konuşmak gerekmez. Hâl dili esastır. Kavramak, anlamak, anlaşılmak, manâyı şerh edebilmek esastır.

Filmde karşılaştığımız karakter Sami, olgun kabul edilecek bir yaşta fakat ne kendiyle ne de başkalarıyla iletişim kuramayan bir adamdır. En başta bir amacı olmadan hayatını idame ettiren Sami'nin hayatının dönüm noktası, babaannesinden yadigar kalan bir sandık olur. Sandığın içinden filmin mihenk taşı olan Şeyh Galip'e ait dizelerin bulunduğu o hat yazısı çıkar:

“Hoşça bak zatına kim zübde-i alemsin sen
Merdüm-i Dide-i ekvan olan ademsin sen”

Ve Sami'nin amaçsız yaşantısı, kendinin âlemin özü olduğunu idrak etme yolculuğuyla şekillenmeye başlar.

Bir ressam olarak, sanatının bile hedefini kaybetmiş olan Sami, yadigâr kalan yazı ile birlikte hat sanatına merak salar. Başta heves gibi görünen merakı, zamanla anlam kazanmaya başlar.

Ancak her arayış yolculuğunda olduğu gibi, yalnızca merak yeterli değildir; merakı harekete geçirmek için cesaret şarttır. Sami'nin de merakının peşinden cesaretle gittiğine, bulduğu parçaları anlamlandırmaya çalıştığına şahit oluruz.

Bu yolculukta en büyük yardımcısı ise ruhunun yansımasını gördüğü Selma Hanım'dır.

“İnsan, zanlarından kurtulunca olgunlaşır.”

Filme ismini veren,
Hüdhüd soyundan gelen
papağan ise
konuşmasıyla meşhur bir
kuş olarak dilsiz
olmasıyla ayrıca bir
arayışı simgeliyor.

Filmin en dikkat çekici kısımlarından biri de, Sami'nin aynada gittikçe kaybolan görüntüsü. Sami, hakikate yaklaştıkça benliğini yitiriyor, hiçliğe ulaşıyor. Aynadaki görüntüsünü yitirmesiyle de 'benliğini yitirmek' oldukça açık bir şekilde yansıtılıyor.

Sessiz fakat izlerken içine çeken, tıpkı ismi gibi fazla söze gerek kalmadan özü anlatan bir film dilsiz.

Biz ekip olarak keyifle izledik ve üzerine konuştuk, keyifli seyirler...

ismet özel, bir yusuf masalı

üçüncü bab;

şivekâr'ın yolculuğudur

...

Aradı

Arayış ibresinden gözünü ayırmadı

Karnı aç

Üstü başı lime lime

Artık narin ayakları çiziklerle dolu

Dirsekleri de yara kabukları

Gerçi bu kadarı, böylesi

Başlarken hiç akla gelmezdi

Lakin hayret!

Arayana yoksulluk eziyet vermiyor

Arayanın aramaktan başka derdi yok.

Vakti bilmek için

Diyor kendi kendine

Haber almak sadece bir başlangıçtı

Aradıkça dirisin

Aradıkça mecalsiz kaldı kibrin.

Aradın ve anladın

Haber almakla yol tüketilmiyor

Arayış sahicilik vaktine erişsin istiyorsan

Senin kendin

Haber olsa gerektir.

...

ropörtaj | najla tammy kepler hakikat arayışı üzerine

Najla Tammy Kepler, ABD'nin Teksas eyaletinde 1971'de dindar bir ailenin ilk çocuğu olarak dünyaya gelmiş. Ailesi tarafından kiliseye bağlı dindar bir birey olarak yetiştirilmiş. On dokuz yaşında Müslüman olmaya karar vermiş ve hakikat arayışı böylece anlam kazanmış. İlginç hayat hikâyesini çeşitli kanallarda ve programlarda muhtemelen dinlemiş olduğunuz Najla Hanım bu sayımızda yer aldığı için çok memnunuz, kendisinin değerli fikirlerinden okuyucularımızın da istifade etmesini dileriz. Buyurunuz:

B: 'Arayış' size neyi anımsatıyor?

NTK: Arayış, ilk başta bir ihtiyaç aslında, bir boşluğu doldurma ihtiyacı. Başta birtakım sorularla başlasa da gerçek arayış, bizi harekete geçiren bir eylemdir. Yalnızca yaratıcıya yöneldiğimizde o boşluğu doldurabiliriz.

B: Arayışın bir varma noktası var mıdır?

NTK: Fıtraten, arayışımız hiçbir zaman bitmez diye düşünüyorum. Fakat tatmin edici aşamaları vardır. Hiçbir zaman tam olmaz; vaktimiz sınırlı ve yapacak işlerimiz çok. Bu yüzden doğru yönde arayış içinde olmalıyız. Yolumuzu saptırırsak, o boşluk hep devam eder. Aslında, 'vardık' dediğimiz anda kaybederiz. Çünkü Allah'a varmadan arayışımız tamamlanmaz. Bir defasında bir konferansta 'tam bir müslüman olduğunuzu ne zaman hissettiniz?' diye sorulmuştu, 'öyle düşündüğüm anda yandım' cevabını verdim. İlim, sonsuz bir derya, onun dibine varamayız ancak tadarak ferahlayabiliriz. İhtiyacımız hep devam eder.

B: Hakikat arayışınız nasıl başladı?

NTK: Hayatımdan, kendimden memnun değildim. Kuran-ı Kerim'i okuyunca anladım ki herkesin bir amacı var, yapmam gerekenler var. Fakat her şey mükemmel olsa da, bu dünyada gönül hiçbir zaman tatmin olmaz. Mutlaka bu nimetlerin bir anlamı var ve bu anlamı aramak gerekir.

B: Hayata bakışınız önceden nasıldı, şimdi ile karşılaştırabilir misiniz?

NTK: Dünya'ya bir katkı sunma amacı içindeydim, kilisede bu duygu hissettiriliyor. Fakat müslüman olduğumda, neyi neden ve nasıl yapmam gerektiğini idrak ettim. Aradığımız asıl şey, huzurdur. Asıl huzur, elbette Allah'ın bizden razı olduğunu hissetmektir. Bunu fark edebilmek için müslüman olmak dahi gerekmez; hristiyan teyzemin hayattaki tek amacının yaratıcının yüzünü görmek olduğunu duyduğumda bunu anladım.

B: Boşuna çaba sarf ettiğinizi düşündüğünüz zamanlar oldu mu?

NTK: Müslüman olduktan sonra boşuna çabaladığımı hiç hissetmedim. Yaptıklarımın hepsini Allah'ın bildiğini ve O'nun beni asla terk etmeyeceğini biliyordum. O'ndan geldik ve O'na döneceğiz, üzüleceğimiz hiçbir şey yok. Fakat, eğer dünyadakileri O'ndan çok seviyorsak, işimiz var.

B: Kendi arayış yolculuğunda olan birine neler tavsiye edersiniz?

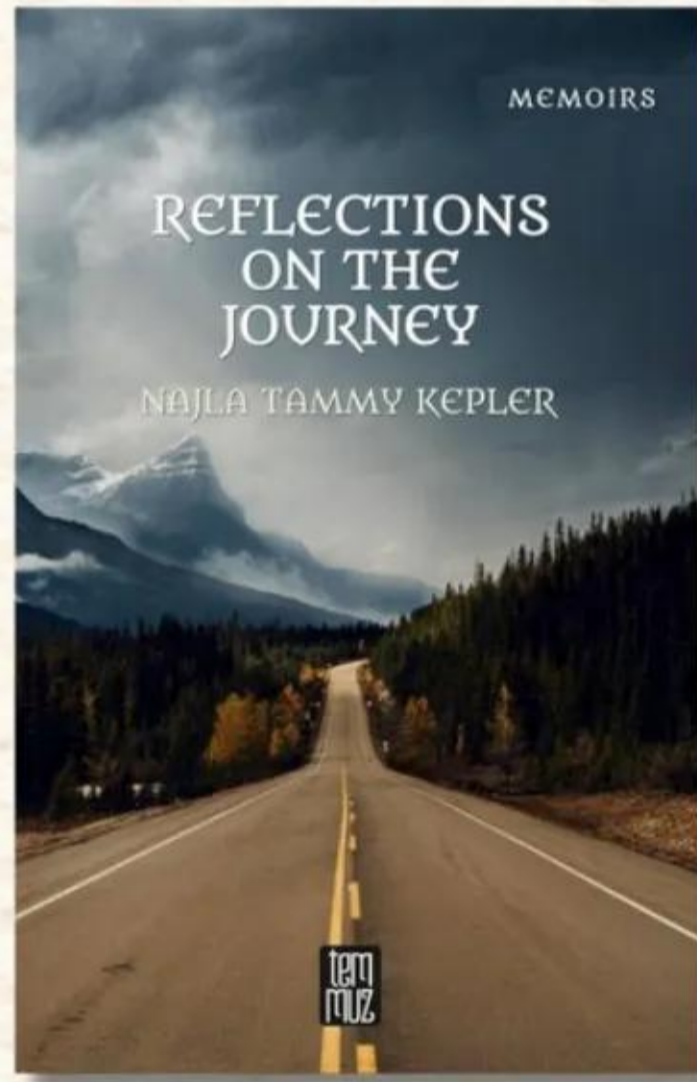
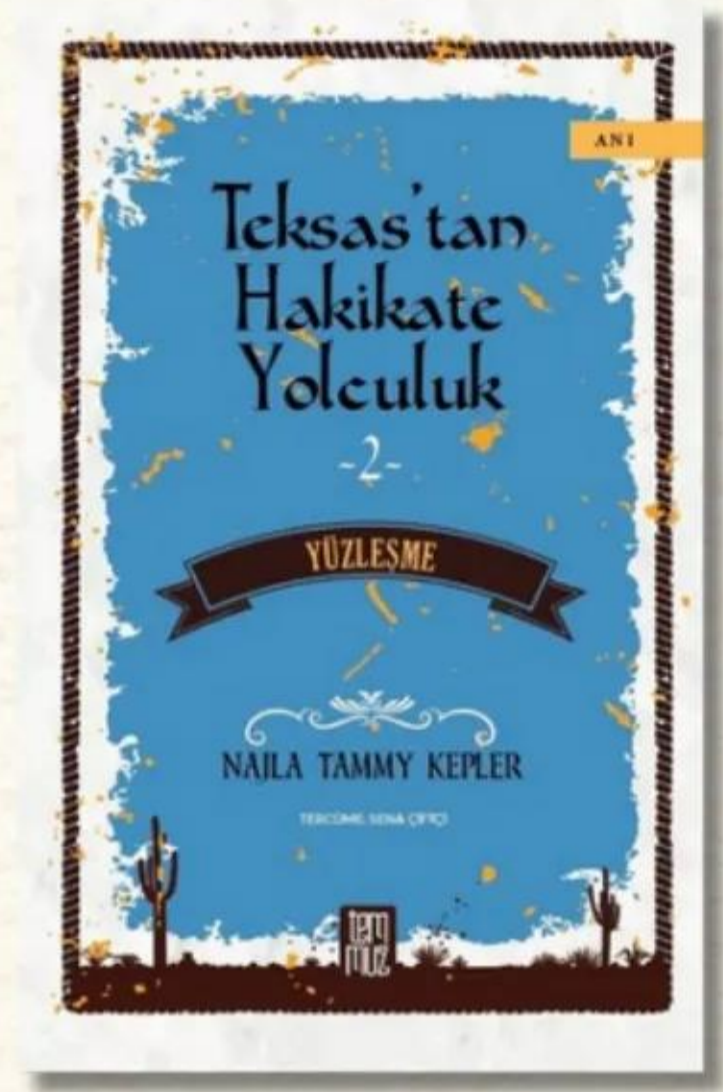
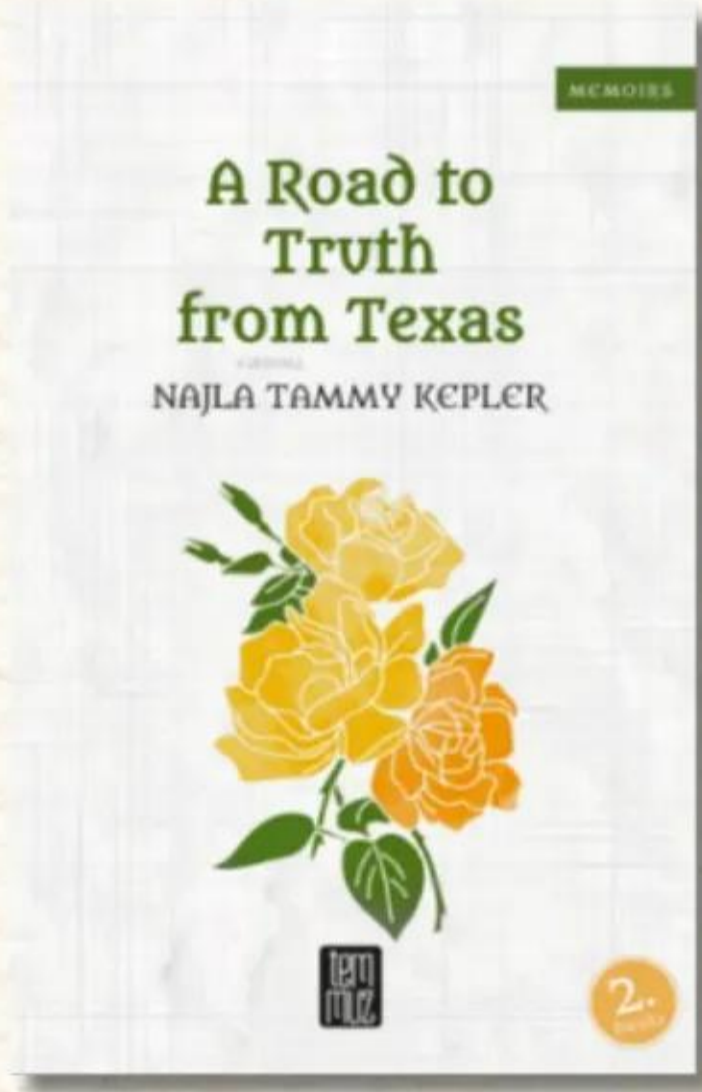
NTK: Kesinlikle kalbini dinlemek ve dua etmek lazım. Sık sık 'Rabbim, bana hikmet ver' duasını yaptım. Doğrusunu bilip, nasıl yaşaman gerektiğini bilmek hikmettir. Kesinlikle hiç pes etmeden dua edilmelidir. Dua bizi yaratıcıya bağlar ve sığınacak daha güzel bir yerimiz yok. O, maddi manevi tüm zenginliklerin kaynağıdır ve istediklerimizi ancak O verebilir. Asıl itaat, O'nunla samimi bir ilişkidir.

B: Dua ederken nelere dikkat edersiniz?

NTK: Eğer dua ederken hangi sözleri söyleyeceğinizi şaşırıyorsanız, büyüklerin dua kitabından Peygamberimizin (sav) dualarından okuyabilirsiniz. Fakat önemli olan, duayı hissederek ve yürekten etmektir. Şunu çok geç öğrendim; Allah ile ilişkiyi güzelleştirmek için önce O'nun kim olduğunu öğrenmeliydim. Bu yüzden esmaları öğrenmek ve dualarda zikretmek çok önemli. Günlük olarak esmalara yer verilmeli ve devamlı bir ayet bile olsa O'nun sözleri dinlenilmelidir.

B: Değerli fikirlerinizle Berhavâ'ya katkıda bulunduğunuz için çok teşekkür ederiz!

yazarın bazı eserleri:

el-‘ilmi noktātün...*

İmam Ali k.v.

a'mak-ı hayâl filibeli ahmet hilmi

Raci; ümit eden, yalvaran, tövbe eden anlamlarına gelir. Yazar, kitabın başkarakterine insanı tasvir eden bu ismi vermiştir.

Raci, dini ve fennî ilimler konusunda kendini bir hayli yetiştirmiş biridir. Fakat gönlünde tarifi mümkün olmayan bir sıkıntı vardır. Kendini bir cisim, bir unsur gibi hissetmiyor, yalnız kuvvetten ibaret sanıyordur. Bakışlarını her kime çevirse vicdanını tırmalayan fikirlerini sanki görüyor, okuyordur. Bir arayışta olduğu aşikardı. Görünenin ötesine belki de hayallerin derinliğine dalarak varacaktır Raci, aradığı da buydu. Bilmediği bir yola, içine düştüğü çıkmazdan kendini kurtarmak için, öğrendiği her şeyi çürütüp yok edecek, iddia edilen gerçekleri ona gözüyle görür gibi gösterecek biriyle çıkmıştır; Aynalı Baba. Bu eserde zaman bilinen zamanın ötesinde bir kavramdır. Gerçek zaman Aynalı Baba ile geçen zamandır.

Okuyucu, Raci'nin bu manevi yolculuğuna tanık olurken aslında insanın mücadelesine de şahit oluyor. Tasavvufa dair unsurları temalarında işleyen bu eser, vahdet-i vücûd ilkesini esas alıyor. Yazar bununla beraber felsefe, hakikat ve metafizik konularını yer yer kullandığı nükteli üslubuyla da eserinde işliyor. Filibeli Ahmet Hilmi, "Saadet nedir?" sorusuna bazı peygamberlerle beraber Aristo, Platon, Lokman Hekim, Buda gibi düşünürlerin bakışıyla cevap vermiş olmasıyla herkese hitap eden bir üslubu olduğunu bir kez daha gösteriyor. Ayrıca eser içerisinde geçen yer ve sözlerin çoğu hakkında tatmin edici dipnotlar da veriliyor.

Biraz Hermen Hesse'nin Siddhartha ve biraz Paulo Coelho'nun Simyacı kitapları esintisi alabileceğinizi düşünüyoruz. Bizler ekipçe kitabı okurken hiç sıkılmadığımızı ve baş ucumuzda sürekli bulundurup okuyacağımızı söyleyebiliriz. Keyifli okumalar.

*İlim bir noktadır.

Beyza Doğan

alıntılar;

İnsan tabiat bağında yetişmiş latif bir çiçekse de akıl denilen ruh okşayıcı kokuyla diğerlerinden seçkin bir çiçektir.

Sayfa 48 - Şule Yayınları Kitapı okudu

A'mak-ı Hayal
Filibeli Ahmed Hilmi

Ey gül! Güzel ben miyim, sen misin?
Ey bülbül! Öten ben miyim, sen misin?

Sayfa 189 - Sis Yayıncılık

A'mak-ı Hayal
Filibeli Ahmed Hilmi

Zaten 'hiç' ile 'hep' birliğin ta kendisi; aynı şeydir.

Sayfa 26 - Şule Kitapı okudu

A'mak-ı Hayal
Filibeli Ahmed Hilmi

"Acayip! 'Var' ile 'yok' eşit olabilir mi? Mesela ben şimdi 'var'ım, yarın 'yok' olacağım. Bu iki durum arasında fark yok mu?" dedim. Deli, başını çevirdi kahkaha attı: "Vay! Sen 'var'sın ha! dedi. Acaba 'var' mısın?" Bu mühim soru yu kendi kendime pek çok kere sormuştum. Bu soru, yüzeysel bir bakışla anlamsız ve alayı hak eden bir soru olarak görülebilir fakat değildir. Eğer "var" isem niçin "yok" olacağım? "Yok" olmayacağım ruhum baki mi kalacak? İşte şüphe ejderhasının ortaya çıktığı yer denklemin bu son kısmıydı. Ruhum baki kalacak mı? Ruh nedir? Bizzat kendisi duyarlı mıdır? Kendi hakikatini bilebilir mi?

daha az

Sayfa 26

A'mak-ı Hayal
Filibeli Ahmed Hilmi

Ne arıyorsun? Ebedi hayatı mı? Lakin a zavallı, bu geçici hayatta neler bulduk ki onun ebedisini arıyorsun ?

Kitapı okudu

A'mak-ı Hayal
Filibeli Ahmed Hilmi

bu gidiş? nereye?

“Kendinin bile ücretinde yaşayan ben için gidilecek yer ne kadar uzak olabilir?” demiş İsmet Özel. Haklıydı, gidilecek yer neresi ve ne kadar uzak... Yürümeye başladığımız ilk andan itibaren durmadan bir yere doğru yürüyoruz. Yön değiştiriyoruz, rota değiştiriyoruz, yoldaş değiştiriyoruz belki ama yürümeye devam ediyoruz. Hasar alıyoruz, yenilgiye uğruyoruz ara sıra mutlu da oluyoruz veya dünyanın bunca acısının, ıstırabının arasında yemeğe tuz versin diye tuz döküyormuşçasına ufak tefek sevinçlerle mutlu olduğumuzu zannediyoruz. Mutluluk nedir bunu da bilmiyoruz. Fakat hayatın bir kuralı hep yürümeye devam ediyoruz. Durmalıyız, belki de durmak yerine bu ilerleyişin nereye olduğunu sorgulamalıyız. Sorgulamalıyız ki bize ilahi bir sorgudur bu; “Bu gidiş nereye?” denmiş bize Tekvir suresinde. Her yürüyüşün bir amacı olmalıydı veya amacından önce varılacak bir yeri, zaten varılacak yeri olan yolcunun yolunun bir amacı da oluyordu... Varan var mıydı amacına veya varılınca bitti mi ıstıraplı dünyanın elemi. Önemli konu buydu; varılacak yer neresi? Yürüyüş bitiyor mu veya bu yol ne zaman varılıyor? Oysa Yahya Kemal şöyle diyordu;

“Bu emel gurbetinin yoktur ucu;
Daimâ yollar uzar, kalp üzüdür:
Ömrü oldukça yürür her yolcu,
Varmadan menzile bir yerde ölür.”

Şair ne demiş yollar gittikçe uzuyor, kalp yürüdükçe üzüldüyor ve menzile varılmadan ölüyor. Fakat bizler birer aciz insanız, insan ki yer yürüyüşünde gönlünün sükutunu arıyor, yol alıyor fakat sükutu hayale uğruyor. Her mekanda her yolda her yoldaşta aynı huzuru bulmaya yürüyor. Tam bu konu üstüne Necip Fazıl'ın sözü geliyor hatıra; “Ân oluyor bir garip duyguya varıyorum/Ben bu sefil dünyada acep ne arıyorum?” Ben ki kendi gönlünün derinliğinde bile uzaklara gidemeyip hep aynı mekana kalbimin iplerini bağlamışım, bu dünyanın uçsuz bucaksız girdabında bilmem ki gönlüm neyi arar durur, nereye gittiğini bilmeden neden yürür?

mekân arayışı /kahve

Bu sayımızda kahve severler için mekan arayışına giriyoruz.

Dışarıda hem kaliteli hem de lezzetli kahveyi nerelerde bulmuşuz gelin hep birlikte bakalım.

Kronotrop

Bir zincir olmasına rağmen kahve kalitesini korumayı başaran nadir markalardan olduğunu düşündüğüm, lezziz içecek seçenekleri ve çeşitli kahve çekirdekleri olan bir kafe. Filtre demlemede oldukça başarılılar. Espresso bazlı içeceklerini de, filtre demlemelerini de denemenizi öneririm. Dizayn ve mekan konusunda da bizi çok memnun eden ilk önerimiz Kronotrop oluyor.

BohoCo Coffee

Bulgurlu gibi hoş bir semte yakışan sıcak bir ortam. Boho açıldığı ilk aylardan beri beni hep mutlu eden ve geçen her gün kendini geliştirmeye devam eden bir kafe. Sahibi kendi reçetesi ile kahve çekirdeklerini seçiyor ve ortaya son derece tatmin edici içecekler çıkıyor. Çalışanları samimi, içecekleri lezziz. Kendimi özellikle de espresso bazlı içeceklerini tekrar tekrar sipariş ederken buluyorum. Yolunuz düşerse önerimizdir.

7K Specialty Coffee & Workshop

Üsküdar'da son zamanlarda açılan birçok kafeden 7K'yı ayıran ilk şey kahve çekirdeklerini aldığı yer olsa gerek. Kahve çekirdeklerini, evde demlerken de çok severek tercih ettiğim, Kafein Kültür'den alıyorlar ve demlerken de çekirdeğin hakkını veriyorlar. Leziz kahvelerinin yanında harika tatlıları da var ve Perşembe günleri tatlı alanlara ufak bir sürprizleri var :)

7K aynı zamanda workshop çalışmalarının da gerçekleştiği bir kafe. Instagramdan takip ederek ilginizi çeken workshoplara katılabiliyorsunuz.

Headquarters Coffee

Koşuyolu'nda (Kadıköy) bulunan dükkanına gitme fırsatını bulduğum Headquarters birçok yönüyle övülmeyi hak ediyor. Öncelikle çekirdeklerini kendileri kavuruyorlar. Ve bu konuda çok başarılı olduklarını düşünüyorum. (Şu güne kadar en beğendiğim kahve çekirdeklerinden birisi onlara ait.) Bunun dışında da demlemede oldukça başarılılar. Zincirleşen ve büyüme yolunda olan bir kafe, umarım kaliteleri daim olur. Eğer sütsüz kahveleri seviyorsanız gitmişken Japanese Cold Brew denemenizi özellikle öneririm.

Ayşe Hümeýra Kanbak

“gözlerin hep kör kalmayacak. sen kapıyı ara.”
-su üstüne yazı yazmak, muhyiddin şekur